

Digital Myndighetsbehandling

Artikkel fra buildingSMART Norge Nyhetsbrev november 2011

Steen Sunesen, Daglig leder buildingSMART Norge

Krav kan virke mot sin hensikt

Dagens saksbehandling av søknader i byggesaker er manuell og omfatter minutiøs gjennomgang av store mengder tegninger og dokumenter. Dette arbeidet er tidkrevende og begrensningen i kommunenes saksbehandling er antallet saksbehandlere. Av den grunn er det ofte vanskelig å rekke målsetninger om rask behandlingstid.

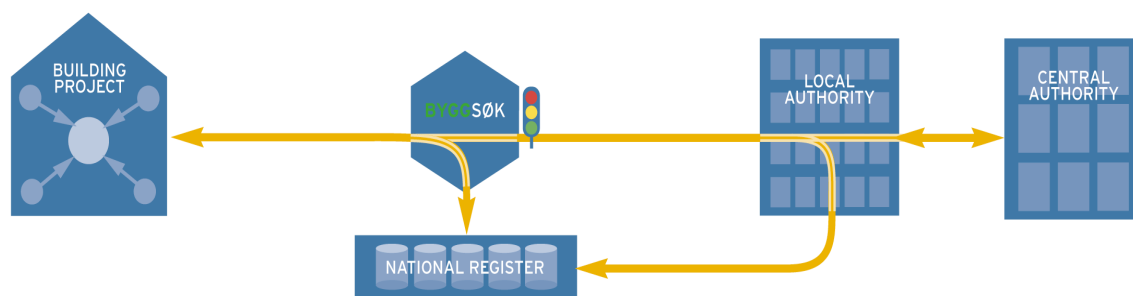
Lang saksbehandlingstid er en stor belastning for prosjekter. Det utsetter prosjekter for risiko for avslag i lang tid inne i prosjektets fremdrift hvilket kan gi utslag i fordyrende forsinkelser og omprosjekteringer.

Når det samtidig defineres nye krav, som er ment i beste mening, for å øke kvaliteten på det ferdige resultatet, belastes søknadsprosessene ytterligere for både byggherre og myndigheter. Det er kommet nye tekniske forskrifter, som skjerper kravene til energieffektivitet vesentlig og det kommer krav til tredjeparts kontroll. Begge deler vil bety mer arbeid for de prosjekterende, flere utgifter for byggherren og mer jobb for myndighetene.

Det er ikke noe galt i å stille krav til kvaliteten på bygg for å gi tillatelse til bygging. Men kravene er så omfattende at de kan påvirke prosjektenes lønnsomhet. Det er for eksempel en risiko at for mange krav til dokumentasjon medfører at kontroller utføres "overfladisk" for at det ikke skal ta opp for stor del av honorar og margin. I slike tilfeller kan kravene arbeide mot sin hensikt.

Digitalisering av saksbehandling

Det jobbes i dag med å utvikle fremtidens søknadsprosess. Den vil kombinere fokus på krav og effektivitet. Både for den prosjekterendes dokumentasjon og søknadsprosess samt myndighetenes saksbehandling. Fremtidens løsning er basert på åpenBIM. Størstedelen av saksbehandlingen skal utføres av digitale *modellsjekkere*. Sjekk av geometri i forhold til regulering, arealutnyttelse, rømningsveier, universell utforming, dagslysforhold, siktelinje etc. kan automatiseres og utføres med større presisjon på en brøkdel av tiden. Det gir saksbehandleren mer tid til behandle spesielle forhold og avvik som kan være vanskelige å kvantifisere i modell. Det vil øke servicenivået og samtidig forkorte behandlingstiden. Med entydige databeregnelige regler for de fleste forhold i saksbehandlingen er det også mulig for den ansvarlige søker selv å sjekke om søknadsmaterialet er i samsvar med gjeldende krav. Den prosjekterende kan bruke samme regler for modellsjekk som kommunen bruker. Det vil redusere usikkerheten i prosjektene, da avvik vil fanges opp før det søkes.

Illustrasjon: Skissert samspill mellom prosjekt, lokale og sentrale myndigheter. Kilde: Øivind Rooth, DiBK

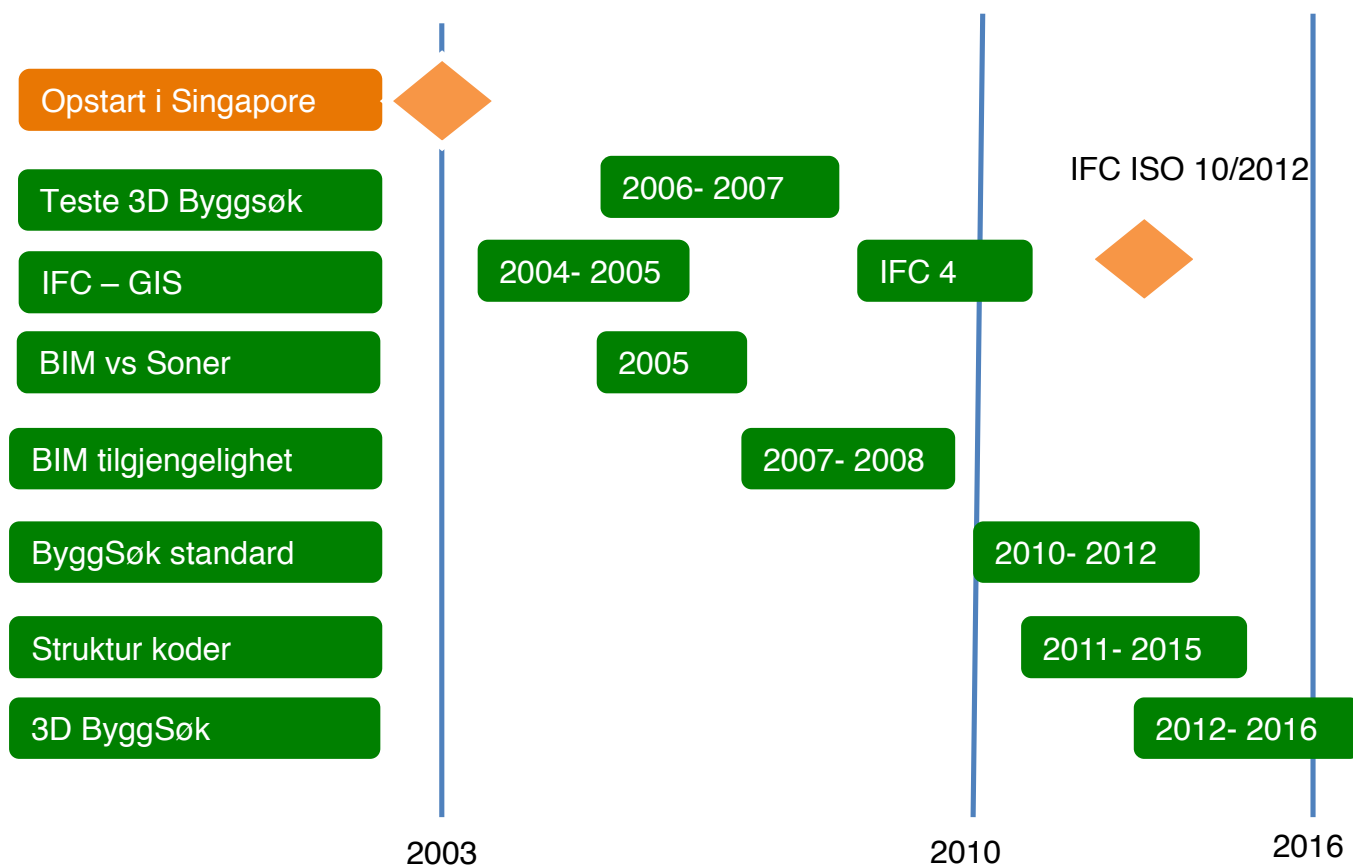
Fremdriften for 3D ByggSøk

3D ByggSøk har et potensial for vesentlig forbedring av prosesser og resultater av myndighetsbehandling. Men løsningen er omfattende og forutsetter at det er en rekke komponenter som kommer på plass.

Singapore var først ute med å utvikle en løsning for flere år siden. De var tvunget til å gjøre noe fordi presset på saksbehandling hadde økt behandlingstiden så det ikke lengre var attraktivt å investere i nye bygg. Deres løsning er ikke så automatisert og dermed ideell som skissert ovenfor. Grunnen til dette er at de bygger på systemer som ikke er fult modne til formålet. De bruker BIM til å visualisere og lage enkel modellsjekk. Likevel har løsningen deres bidratt til vesentlig effektivisering av saksbehandlingen.

Norske myndigheter er ikke under tilsvarende press for å utvikle deres åpenBIM baserte 3D ByggSøk. Men de er avhengig av at løsningen etter hvert skal implementeres i alle kommuner. Det er i seg selv en omfattende og investeringstung omstilling, så det er lurt å vente på at løsningen fungerer best mulig før den implementeres.

Det norske 3D ByggSøk utvikles av Statens Bygningstekniske Etat (BE). De har vurdert at utvikling av en velfungerende løsning forutsetter en rekke grunnleggende komponenter som skal være på plass. For å kunne automatisere saksbehandling skal alle de regelsett som saksbehandlingen omfatter defineres entydig så de kan bli datalesbare. Det er en stor jobb fordi det skal tas høyde for alle tenkelig tilfeller av bygg i hele landet. En annen viktig komponent er å koble åpenBIM'en til de geografiske forhold. Byggets geometri og areal utnyttelse skal sjekkes i forhold til tomten og områdets reguleringsplan. Skjemaet herunder viser de viktigste komponenter i utviklingsarbeidet og en tentativ plan for fremdriften. Som man ser er løsningen ikke rett rundt hjørnet, men med tanke på det potensial for effektivisering som den har er den verdt å jobbe for og vente på.

Illustrasjon: Tentativt fremdriftsskjema for ByggSøk 3D. Kilde: Øivind Rooth, DiBK